

KURYER LITEWSKI

w Wilnie w Piątek dnia 28 Kwietnia r. s. 1822 roku.

WIADOMOSCI KRAJOWE.

WILNO.

Wielki Xiążę Jmć *Mikołaj* zawczora wieczorem, w pożądanym stanie zdrowia, tu przybył.

Gazeta senacka ogłosiła następujący ukaz ókolny: „Wedle Ukazu Jego Cesarskiej Mości Rządzący Senat słuchali przedstawienia Ministra Finansów, do którego przylączając kopiją wniesioną przez niego do Komitetu Ministrów *zapiski*, o przemianie starego papieru herbowego, który pozostał u prywatnych osób, na nowy, i wypisu z dziennikow jego w tej rzeczy 28 stycznia i 7 lutego roku bieżącego, prosił zrobić potrzebne rozrządzenie, względem przywiedzenia do skutku zawartego w nich postanowienia: Przy czym słuchali: *naprzód*: kopii wniesionej przez ministra skarbu do komitetu ministrów *zapiski* pod 26 stycznia 1822 roku w brzmieniu następującem: przedłużone rozważanie w Radzie Państwa rzeczy o aktowym i herbowym poborze, i późne wykonanie Najwyższego Ukazu w tym przedmiocie 24 listopada roku zeszłego, zbliżywszy termin, od którego powinno było zacząć się jego działanie, stały się zatrudnieniem w niektórych rozrządzeniach, konieczne potrzebnych co do odmian w rzeczy tej zaszłych. Tymczasem niektórzy z kupców sanktpetersburskich i rzyckich podali prośby, wyrażając, iż oni dla swych handlowych obrótów potrzebowali zawsze mieć w zapasie papier herbowy na wexle i kontrakta, który teraz u nich pozostał na summy dosyć znaczące; zaczęli prosić, ażeby znajdujący się u nich papier stary, który już nie przysięga do użycia, był zamieniony na nowy. Może być, że później i od innych nadejdą podobne prośby. Uważając, iż rzeczywiście kupcy nie mogą się tak obejść, żeby nie mieć w zapasie pewnej ilości wexlowego papieru, i że w obecnym przypadku bardzo być może, iż nie tylko oni, ale i drudzy prywatni ludzie nie mogli użyć zupełnie tego papieru, który mieli od czasu, jak ogłoszone zostało nowe względem niego urządzenie, do 1go stycznia r. t., kiedy to urządzenie do skutku przywiezionem zostało, Minister Skarbu znajduje zupełnie sprawiedliwą zachować ich od daremnej szkody; co też mniema uczynić na podstawie następującej: 1) Ogłosić w gazetach obu stolic, iżby mający w zapasie dawny papier wexlowy, aktowy i obligowy, składali albo przysyłali go przy prośbach do departamentu różnych podatków i poborów razem z jego rejestrami, w których wyrazić równie wartość jego, jako i to, jakiego papieru nowego wzoru i z jakiego kaszaczystwa chcą otrzymać w zamian starego; 2) Departament różnych podatków i poborów po rozpatrzeniu przysłanego papieru, i po wyłączeniu tego, który się okaże zepsutym, albo podartym, niezwłocznie uczyni rozrządzenie z rozwiązania ministra finansów względem wydania prosiącemu nowego papieru na taką sumę, na jaką przysłany będzie od niego stary, z wyłączeniem zepsutego i podartego; 3) Za termin takowego przesyłania postanowić dzień 1szy lipca r. t., po którym żadne prośby o zamianę papieru nie mają być przyjmowane. Jeżeli przełożenie to zostanie utwierdzone, wtedy i osoby prywatne otrzymają zadosyćuczynienie bez zwłoki, i skarb nie narażi się na szkody, któreby mógł ponieść od

falszerstw i nadużyć, jeżeliby dozwolono dopłacać za cenę nowego papieru z wypisywaniem tej dopłaty na starym, jak dawniej było czyniono w podobnych odmianach ceny papieru. Opinią tę Minister Skarbu poddał do rozważania komitetu ministrów. *Powtóre*. Wyjątek z Dziennikow Komitetu Ministrów 28 stycznia i 7 lutego 1822 roku: Na posiedzeniu 27 stycznia słuchano *zapiski* Ministra Skarbu pod 26 stycznia z Nem 81 (kancellarya), wciągniętej do Dziennika Komitetu pod Nem 181, o przemianie starego papieru herbowego, pozostałego u osób prywatnych na nowy. Komitet osądził utwierdzić to przedstawienie, naznaczając tylko termin na podawanie starego papieru do odmiany zamiast 1go lipca, do 1go sierpnia r. t. i wyjednać na to Najwyższe zezwolenie. Na posiedzeniu dnia 7 lutego oświadczone Komitetowi, że postanowienie jego Najwyższemu utwierdzone zostało. Komitet postanowił, przesłać o tem do Ministra Skarbu dla wypełnienia przez wypis z protokołu. Rozkazali: o przywiezieniu do zupełnego i nieodmiennego wykonania tego, co się zawiera w *zapisce* Ministra Skarbu i w wypisie z protokołu Komitetu Ministrów postanowienia, zalecić przez ukazy wszystkim Rządom gubernialnym, Władzom, Wojskowej kancellarii wojska dońskiego, Izbowi i Ekspedycjom skarbowym; również przez ukazy uwiadomić Ministrów, Wojennych Jenerał Gubernatorów, Jenerał Gubernatorów, Wojennych Gubernatorów sprawujących razem interesy cywilne i Naczelników miast, tudzież dać wieść o wszystkim urzędowi sądowemu; a do Najświętszego Rządzącego Synodu, do tutejszych i Moskiewskich Departamentow Rządzącego Senatowi przesłać uwiadomienia. Dnia 23 marca 1822 roku.

KRÓLESTWO POLSKIE.

Warszawa dnia 29 kwietnia.

W dzienniku praw umieszczono postanowienie Xięcia namiestnika Królewskiego: iż kto się winny okaza niedodaniu przywołanej straży cywilnej do transportowania spisowych, na zaciąg wydanych, lub niedozoru w strzeżeniu sobie powierzonych, skoro z jednej z tych przyczyn, ucieczka zaciągowej nastąpi; podlegać będzie karze, d. 7 września 1816 oznaczonej, za wypuszczenie zbiegów zpod straży wojskowej.

Stawiają już kopułę na nowym wspaniałym domu towarzystwa królewskiego warszawskiego przyjaciół nauk. Gmach ten kończący widok ulicy krakowskiego przedmieścia, będzie jednym z najładniejszych, upiększających stolicę.

Papiernia rządowa w *Marymoncie* pod *Warszawą* potrzebuje do 1000 centnarow szmatow cieńszych i grubszych.

W *Wieluniu* umarł ś. p. X. H. *Paszkowski*, rektor szkół XX. Piarów, powszechnie tak od swych współtowarzyszów, jako też uczący się młodzieży i obywatelstwa żalowany. Za jego staraniem dom szkolny w *Wieluniu* został wystawiony, który na zawsze ma się nazywać domem *Paszkowskiego*.

Dnia 30. W dobrach *Borowo* w Województwie Mazowieckiem powiecie czerskim, dnia 26 kwietnia między pierwszą a drugą godziną po południu, pokazała się chmura od zachodu słońca z której wypadł grad, większy od największych orzechow włoskich, pomiędzy tym gradem spadał

I sztuki lodu kwadratowe, wielkości jay kurzych. Widok był okropny i wcale nadzwyczajny. Złoto zupełnie poślukł, okna wszędzie powybił i pozabijał ptastwo.

Tuteysi aktorowie francuzcy w tym tygodniu wyjeżdżają z naszej stolicy, jadą przez *Białystok* i *Grodno*, gdzie zamysłają dać po jednym widowisku. W *Wilnie* zatrzymają się czas jakiś, a ztamtąd udadzą się do *Moskwy*.

D. 2 maja. Jenerał *Wieljaminow*, komendujący artylleryą korpusu litewskiego, przybył do *Warszawy*.

W dniu 29 m. i r. b. w *Warszawie* w *Marywilu* odbyło się zgromadzenie polityczne okręgu i obwołu warszawskiego, składające się z powiatów warszawskiego, błońskiego i czerskiego, na którym pod łaską marszałka JW. *Bogusława Wilhelma*, dziedzica dobr *Bienewic*, oraz przy pomocy assessorów WW. *Węgrowskiego* i *Kodymowskiego*, tudzież sekretarza W. *Antoniego Polesiewicza* zostali obrani większością kresk, W. *Karol Paciorek* notaryusz i konserwator hipotek powiatu błońskiego deputowanym na sejm, W. *Stanisław Podlecki* na radcę wojew.

(z *Gaz. Warsz.*) D. 30 kwietnia. *Kommissya rządowa spraw wewnętrznych i policyi*, pod d. 26 ogłasza: Pragnąc zaprowadzić w kraju towarzystwo do ubezpieczenia od szkód z ognia pochodzących, machin, wyrobków, zapasów w fabrykach, tudzież zapasów wszelkich, ruchomości i towarów których ubezpieczenie w towarzystwie ogniowym miast i wsi nie jest przyjmowane; wzywa wszystkich ochotników, którzyby życzyli sobie należeć do takowego towarzystwa ogniowego, zabezpieczającego ruchomość, aby oświadczenia swoje do kommissyi rządowej spraw wewnętrznych i policyi jak najszybciej podać chcieli: Oświadczenia te mają obejmować: 1) Województwo, obwód, miasto lub wieś, gdzie się znajduje zakład 2) Nazwisko właściciela. 3) Wyrażenie zakładu. 4) Wyrażenie przedmiotów ubezpieczyć się mających. 5) Ilość ubezpieczenia, na pieniądze obrachowana. 6) Przeciąg czasu, na który trwać ma ubezpieczenie. Skoro potrzebna liczba ochotników zbierze się, zostaną ustalone zasady towarzystwa, te zgłaszającym się będą udzielone, dla złożenia deklaracyi, czyli do takowego towarzystwa chcą przystąpić.

AUSTRIA.

(z *Gaz. Zusc.*) *Semlin* d. 4 kwietnia. W ościenney *Serwii* przesilenie blizkiem jest wybuchnienia. Basza *Belgradu* żąda od naczelników *serwianskich* wydania wszelkiej broni, czego się jednaki stale wzbraniają. (Barbarzyńcy azyatyccy mają zapewne i ten kraj, zamiast żołdu, zrabować, a mieszkańców zapędzić na rynki przedaży niewolników.) Turcy zagrażają posunięciem się do *Nissa*, i dla tego *serwianie* starają się schronić żony i dzieci swoje do *Węgier*, i zapytywali już: czy można tam pewnym być schronienia dla tych nieszczęśliwych.

STANY ZJEDNOCZONE.

(z *Kor. Warsz.*) Poselstwo prezydenta Stanów Zjednoczonych do izby reprezentantów względem stosunków *Ameryki hiszpańskiej*, następującą urzędową obejmuje odezwę.

„Składając izbie reprezentantów dowody zdane uchwałą izby z dnia 30 stycznia rozumiem być moim obowiązkiem, zwrócić uwagę kongressu na przedmiot wielkiej wagi, udzielając mu myśli władzy wykonawczej w tej mierze, a to aby w przypadku, gdy kongres będzie tego samego zdania, współdziałanie między obu wydziałami rządu było zgodne z ich obowiązkami, i prawami, jakie im wyłącznie służą.“

„Poruszenia rewolucyjne prowincyi hiszpańskich w tej półkuli, wzbudziły od samego początku uwagę zacnych współziomków. Uczucia te były właściwe i zaszczyt czyniące; lecz co jest prawdziwie uwagi godnem, iż naród cały zgodził się w nich za systematem politycznym, jaki rząd w tej mierze uznał za właściwy. Skoro tylko poruszenia pomienione, przyjęły krok pewny i stały,

i z nich można już było wnosić o podobieństwie zamierzonych skutków, przyznaliśmy prowincjom tym prawo, którego jako strony równe w wojnie cywilnej, podług praw wspólnych narodom mogły słuszenie od nas wymagać. Pozwolono więc było obu stronom wależącym zawijanie do naszych portów, bądź ze statkami prywatnemi, bądź z okrętami wojennemi, a nadto wolno im było z tych portów, brać wszystkie przedmioty, które stanowią handel z innymi narodami. Obywatele nasi utrzymywali również z obu stronami stosunki handlowe, a rząd protegował ich w tym wszystkim, co nie stanowiło przedmiotu kontrabandy wojennej. Stany Zjednoczone więc zachowały neutralność przez cały ciąg tej rewolucyi i starały się utrzymać wszelką bezstronność, jakiej charakter neutralności wymaga.“

Obecnie rewolucya prowincyi hiszpańskich do tego już przysła stopnia, i tak korzystne dla nich wynikiły skutki, iż koniecznością jest zastanowić się nad tem z uwagą, czyli prowincye te nie posiadają już prawa zupełnego, aby je uważać jako naród niepodległy, ze wszystkimi korzyściami do tego przywiązaniemi, jak również co się tyczy ich stosunków ze Stanami Zjednoczonymi. *Kraj Buenos Ayres* przyznał sobie ten stopień przez formalne oświadczenie w roku 1816, a używał go już od roku 1810, od którego to czasu żadney napasci od matki oyczyzny nie doznał. Prowincye, które składają rzeczpospolitą kolumbijską, ogłosiwszy wprzód oddzielnie swoje niepodległość, połączyły się potem na mocy prawa fundamentalnego z daty 17 grudnia 1819. Mocne wojsko hiszpańskie zajmowało wten czas niektóre części tej krainy i prowadziły wojnę zniszczenia, lecz zwolna pobite, albo wzięte w niewolę, albo wypędzone, nie znajduje się tam już więcej, jak tylko w dwóch obleżonych twierdzeniach.“

„Prowincye, położone nad oceanem spokojnym odniosły również wielkie korzyści. *Chili* ogłosiła swoje niepodległość w 1818 i dotąd jej używa, a nawet za pomocą tej krainy i *Buenos Ayres*, rewolucya rozszerzyła się aż do *Peru*. Co się tyczy *Mexyku*, nasze wiadomości nie są dość urzędowe; lecz niemniej powszechnie jest rzeczą uznaną, iż nowy rząd ogłosił swoją niepodległość, a nie doznaje w tem ani opierania się, ani nawet widzi siły, któraby opieranie się takie wspierała mogła. Od trzech lat już upłynionych rząd hiszpański nie przysłał żadnego wojska do *Mexyku*, a nawet nie można myśleć, aby go kiedyś miał przysłać; oczywistą więc jest rzeczą, że wszystkie te prowincye, nie tylko że używają zupełnej niepodległości, lecz nawet, uważając obecny stan wojny i inne okoliczności, nie ma najmniejszego podobieństwa, aby kiedykolwiek z niej wyzute być mogły.“

„Skoro więc wypadki podobnych rewolucyi okazują się już zupełnie rozstrzygniętemi, nowe rządy mają niezaprzeczone prawo żądać uznania ich przez inne mocarstwa. Wojny cywilne wyradzają często uczucia, których strony interessowane przytłumić w sobie niemogą; lecz opinia innych mocarstw o skutku ich kłótni może zaspokoić podobne uczucia, i stać się środkiem pojednania stron obu w sposób dla nich zaszczytny. Wstrzymywanie się w tym ważnym przedmiocie z naszą opinią, okazać powinno (jak się spodziewać możemy) tak *Hiszpanii*, jako i innym mocarstwom dowodem niezaprzeczonym głębokiego naszego uszanowania, dla praw *Hiszpanii* i stałych naszych zamiarów niemieszania się do nich. Prowincye należące do naszej półkuli, będąc naszymi sąsiadami, domagały się usilnie w miarę, jak która niepodległość swoją zyskała, uznania ich naszego, przywołując na poparcie żądań swoich, dowody podług ich zdania gruntowne, dające im do tego prawo. Co do powodów ich działania, rząd nasz ciągle ich od siebie usuwał mając zamiar, w żadnym względzie nienależć do tej rewolucyi, i nie przyjmować żadnych środków takich, któreby nie były zgodne z opinią ucywilizowanego świata; co się zaś tyczy innych partykularnych żądań, byliśmy zawsze względni, lecz względność ta niemogła nas upoważniać do działania. Obowiązkiem było naszego rządu zwró-

cić uwagę na wszystkie działania ważne i na wszystkie okoliczności, na których sprawiedliwą opinią opierać można, i to jest właśnie cośmy uczynili. Zastanawiając się nad długim trwaniem tej wojny, nad pomyślnymi skutkami usiłowań prowincyi, nad położeniem, nakoniec, nad niepodobieństwem możliwości Hiszpanii zmienienia tych wypadków, rozumiem, że ztąd wnosić możemy, iż przeznaczenie tak chce, abyśmy uznali prowincye, które ogłosiły swą niepodległość i takowe używają.

Nie mamy żadney wiadomości o widokach rządu hiszpańskiego w tym względzie; lecz skutki rewolucyi przez tyle lat, jej siła ustalona, która całą prawie Amerykę hiszpańską zajęła; nakoniec władza oddana wszędzie w ręce ludów, wszystko zdaje się powinno pojednać Hiszpaniją z jej kolo-niami na zasadach zupełney niepodległości.

Podobnież nie mamy żadnych wiadomości o zamiarze innych mocarstw, w tym przedmiocie; będąc jednak zawsze w szczerych chęciach działania wspólnie z innemi, co się tyczy pomienionego uznania, przed niejakim czasem uwiadomiliśmy ich o tem, lecz odpowiedzieli nam, iż nie są jeszcze do tego przygotowani. Ogromna przestrzeń, która rozdziela te prowincye od mocarstw europejskich, a nawet od tych, które graniczą z oceanem atlantyckim; czyni dla nich interessa Ameryki mniej ważnem jak one są dla nas. Niezawodną jest rzeczą, iż dotąd mniej na nią zwracali uwagi jak my, lecz takie wypadki zapewne nie zostawiają im żadnego powątpiewania o skutkach.

Proponując ten środek, nie mamy żadnego zamiaru, zmieniać w czemkolwiek bądź stosunków naszych przyjaznych z jedną lub drugą stroną; zachowamy w przypadku wojny dalszej zupełną neutralność; damy nawet Hiszpanii zapewnienie, tych naszych przyjaznych zamiarów, z których zapewne będzie zadowolona; lecz środek ten dla tego proponujemy, że on jest zupełnie zgodny z prawami narodów, że jest sprawiedliwy i słuszny dla stron obu; nareszcie, że Stany Zjednoczone powinny go przyjąć, jeżeli chcą postępować tak, jak wymaga ich stopień w świecie politycznym, jak wymaga ich sława i ich prawdziwy interes. Jeżeli kongres przyymie ten sposób widzenia tego przedmiotu, rozumiałbym za rzecz potrzebną, aby przyjęte zostały środki do wprowadzenia tych zamiarów do skutku. *Washington 8 marca 1822 James Monroe.*

FRANCYA.

(z *Gaz. Warsz.*) *Paryż d. 13 kwietnia.* Izba deputowanych. D. 10 b. m. zalił się Pan *Constant*, że Pan *Dudon*, czytając jego listy na ostatniej sesyi, sfałszował je. Przystąpiono atoli do porządku dziennego. Prezes bowiem uznał rzecz tę za nieosobistą. Radził potem Pan *Constant* znieść opłatę od pasportów; lecz wniosek jego odrzucono.

Na sesyi d. 11 b. m. kommissya zdała sprawę o podanych petycyach. Spodziewano się wprowadzenia petycyi anglika *Loveday*, i dla tego wielu anglików w czesnie napelnilo galerye. Po roztrząśnieniu 18 petycyy, wprowadzono nareszcie petycyą Pana *Loveday*. Kupił on w roku 1817 własność nieruchomą we Francyi, stał się obywatelem tego kraju, i używa cywilnych praw jego. Wyjeżdżając do Anglii, zostawił żonę swoję we Francyi z dwiema córkami, mającemi teraz 20 i 22 lat, i z siostrzenicą. Zona oddała te panienki na pensyą w *Paryżu*, i sama była przy nich. Pan *Loveday* zezwolił na wszystko. Wkrótce potem matka opuściła pensyą, zostawiwszy w niej córki i siostrzenicę. W roku 1821 oyciec napisał do nich, iż je z pensyi odbierze, lecz oświadczyły nauczycielom swoim i oycu, iż chcą na pensyi pozostać i przyjąć wiarę katolicką. Szczególniey starsza z nich, *Emilia*, po przybyciu oycy do *Paryża* d. 23 października 1821, jawnie życzenie to oświadczyła. Oparł się temu, i odebrał córki z pensyi, przekonawszy się iż ochmistrzyni wcale do tego nie należała, i młodych panienek nie namawiała. Tym czasem *Emilia* przyjęła wiarę katolicką, co tym bardziey na żaden zarzut nie zasługuje, że była już pełnoletnią. Zdający sprawę, wystawił dal-

szym ciągu obraz prześladowań, które córka od oycy ponosić musiała. Widząc oyciec, iż nie potrafi dobrowolnie skłonić córki do powrotu do dawnego wyznania, stał się jej nieprzyjacielem; wszędzie ją oskarżał, lecz wszędzie prawie bywał oddalony. Izba parów odrzuciła jego petycyą, a izba deputowanych winna trzymać się tych samych zasad, ile, że sprawa ta była już w sądzie i wyrok zapadł. Zdający sprawę czytał w tém miejscu wyrok trybunału pierwszej instancyi, i pytał się: czyliby nie było przeciwnem wszelkiemu porządkowi i prawu, gdyby od trybunału do izby, a od izby do trybunału można było appellować? Pan *Manuel* zbijał powyższe zdanie, ganił odmawianie od religii, mówił o wolności wyznań we Francyi i zakończył głos, radząc odesłać rzecz tę do ministra sprawiedliwości. Kilku jeszcze potem członków chciało mówić, lecz prawa strona zaczęła wołać: *dość już tego zgorzzenia!* i tak hałasować szarowaniem nogami, kaszaniem i chrzaniem, iż prezes zapomniawszy się powiedział: *izba żąda kreskowania.* Nie lewa, ale prawa strona, odezwał się Pan *Girardin*. Poprawił się prezes mówiąc: *żądają.* Większością nakoniec kresk odrzucono petycyą.

Na sesyi d. 12 b. m. Pan *Girardin* mówił znowu o pocztach i otwieraniu listów, a ztąd usiłował dowieść zmniejszenie dochodów pocztowych. Twierdził, iż we wszystkich ekspedycyach skrzynka z listami stoi nad ogniem do rozpuszczania laku. Mówił, iż tajemne biuro trudni się rozpierzchowywaniem listów, gdzie pieczętarsz wyciska pieczątki na ołowiu i podobne wyrzyna; gdzie listy bywają przepisywane; gdzie dyrektor poczty wsuwa się przez ciemny kurytarz, i gdzie gońców zatrzymują, przetrząsają, i prawie donaga rozbierają i t. d. Minister skarbu starał się zbić, a przynajmniej osłabić to twierdzenie. Mówił potem o gazetach, iż tylko *Monitor* jest gazetą urzędową, i że co inne gazety piszą, to od rządu nie pochodzą. Jenerał *Foy* dowodził, iż rząd ma oraz gazety, które płaci, jak np. *gwiazdę*, i że posyła nawet do gazet niemieckich artykuły. Po długich sporach zakończyła się sesya burzliwie.

(z *Kor. Warsz.*) D. 17. Xiężna *Berry* wyjechała do *Rosny*, gdzie także mają bawić Xiężę duński ze swoją małżonką.

Listy z *Hamburga* ciągle donoszą o układach między Anglią i Danią, podług których *Kopenhaga* i wyspy duńskie odstąpione bydź mają Anglii, a za to Anglia ma odstąpić *Hannower*. Listy z *Frankfortu* toż samo powtarzają, i chcą nadto utrzymać, iż pod wpływem większego jednego mocarstwa, ma bydź inny jeszcze zrobiony układ, który dla Prus zapewni *Hannower*, a stare departamenta francuzkie nad *Renem* odda dla *Niderlandów*.

TURCYA.

(z *Kor. Warsz.*) Za pokazaniem się floty tureckiej d. 26 lutego pod wyspą *Idryą*, powstałi jej mieszkańcy, chcąc pokonać nieprzyjaciela. Nim zaś flota grecka wypłynęła, kapłani pobłogosławili wszystkich chrześcian i okręty, a Admirał zawołał: *Towarzysze broni! Komu z was braknie odwagi, niech to otwarcie oświadczy i na wyspie pozostanie.* Przeczytał potem następującą odezwę: „Ziomkowie i przyjaciele! Dopókiż mamy jeszcze jeźceć pod jarzmem niewoli, i dopókiż mamy ulegać tyranom Grecyi, pogardliwym muzułmanom? Nadeszła już chwila zemsty, oczyzn nas woła i mówi: Powstańcie waleczni potomkowie greków, powstańcie wszyscy zdolni dźwigać oręż, i w świętym zapale wspólnie wykrzyknijcie: Dopókiż cierpieć mamy naszych tyranów? O hańbo! Grecy nie słuchając głosu mądrości, aż po dziś dzień jeszcze pod haniebnym jarzmem tureckim. Któż niewola była kiedy okrutniejszy i bardziey oburzającą? Muzułmani byli panami wszystkiego, gdy tymczasem nieszczęśliwi grecy, umierając z głodu i głodu, skazani byli na milczenie, a sama skarga była dla nich śmierci wyrokiem. Możemyż dłużey znieść okrucieństwo barbarzyńskich dzieci *Mahometa*? Cóż się stało z pięknymi sztukami i umiejętnościami naszej oczyzny. Któż dziś mówi o sla-

wie imienia greckiego! Wszystko niestety zniknęło, a despotyzm zajął miejsce naszej świetności. Ciemnota, nędza, morderstwa i klęski wszelkiego rodzaju, pożerają nas i niszczą. Naywiększą liczbą naszych rodaków, powodowana okropną rozpaczą dobrowolnie skazuje się na wygnanie z ziemi, w której się urodziła i szuka przytułku za granicą. Waleczni synowie Grecyi, patrzcie na nędzę, która nas uciska. Oby serca wasze uniosły się gniewem! Idźcie za przykładem waszych przodków; idźcie wszyscy razem naprzeciw waszym ciemnościom; niech się tylko odgłos śmierci rozlega. Nadeszła chwila zemsty. Patrzcie, jak bracia wasi ze wszystkich części Grecyi zbiegają się do wielkiej ofiary, która się przysposabia; patrzcie, oto śpieszą jak w dniu radości i uroczystości, aby byli świadkami pożądanego widoku, upadku ich tyranów. Wszystko się wzrusza i powstaje; starzy i młodzi nie chcą pozostać dla uniknięcia hańby z porzucenia sprawy wolności. Oycowie zachęcają swe dzieci, wołając na nich: *Do bronii! do bronii!* Dopókiż znosić będziemy żelazne jarzmo naszych tyranów? Niech żyje wolność! Tak jest; czas nie zatark w naszej pamięci zwycięstwa ojców naszych. *Marathon, Salamin!* o wy pamiętacie zwycięstw, które przodkowie nasi odnieśli, grecy pamiętają ciągle waszą sławę; są godnymi potomkami *Minosa, Likurga, Solona, Milcyadesa, Leonidasa, Arystydesa, Temistoklesa*, i tylu innych mężów, których cnoty świat zdumiewały. Nie będziecie już żyć w niewoli; niech żyje wolność! Już widzę jak ogniste miecze błyszczą w waszej rycerskiej dłoni. i wznoszą się pod niebiosą, a wy wymawiacie niezłomną przysięgę, iż póty ich nie złożycie, póki nieprzyjaciela nie pokonacie! Przysięgnijmy więc na świętą wiarę naszą, na ufność którą mamy w najwyższej istocie, i na naszą oyczynę, iż przywrócimy dawną sławę Grecyi, i że skronie bohaterów naszych laurowi nieśmiertelny uwieńczy. Niech żyje wolność. Bohatrowie starożytny Grecyi! z was chcemy brać przykład, a choćbyśmy krew naszą do ostatniej kropli wylać musieli, musimy zmasać hańbę długiej niewoli. Klęski wojny nie powinny nas zastraszać. Niech żyje wolność! Owy wspaniałomyślni i godni uwielbienia narody, Francuzi i Niemcy! obyśmy wam w meztwie wyrównać mogli, obyśmy tak jak wy, umieli znosić trudy wojenne i wszelki niedostatek! Zwyciężymy naszych nieprzyjaciół. Niech żyje oyczyna! Niech żyje nasza święta wiara! Niech żyje wolność.“

(Kor. War.) Podług listowkupieckich ze *Stambułu*, zatrzymano tam dwa okręty greckie ze zbożem, które miały zamiar pod banderą neapolitańską przepłynąć. Inne wiadomości ze *Stambułu* z dnia 23 marca donoszą: że Kapudan Basza (W. Admirał) zatrudniony jest nowymi prawami dla marynarki, bardzo szkodliwymi dla obcych okrętów handlowych, z powodu czego, już niedawno wiele okrętów pod różnymi banderami zatrzymano i o wypuszczeniu nie myślą. Zamiarem jego także jest z flotą ze 40 okrętów złożoną, wypłynąć na morze; jedni mówią, do Archipelagu, a drudzy że na czarne morze.

Przed kilku dniami przybyło do *Stambułu* 43 mułów ze skarbami Alego, które zostały złożone w seraju przy nadzwyczajnym natłoku ludu. Dnia 10 t. m. posłowie angielski i austriacki podali ostatnią notę Reis-Effendemu, napominając w niej Portę, aby ultimatum rosyjskie przyjęła, i inną notę jak tę co d. 28 przysłała. D. 23 marca odwiedzał Lord *Strangford* W. Wezyra i reis-effendego; ostatni oświadczył mu ustnie, iż „odpowiedź na podaną nową notę już ma d. 28 lutego sobie udzieloną, i że Porta nie może dać innej.“ Podług tego więc możność utrzymania pokoju coraz bardziej niknie. Obadwaj posłowie wysyłają dzisiaj nadzwyczajnych gońców do dworów swoich z tą wiadomością.

(z Kur. Warsz.) Od granic tureckich. Nadzieja pokoju znika. Porta wszelkie przełożenia mini-

strow rozmaitych dworów europejskich odrzuca. Urzędowa przyszła wiadomość do *Stambułu*, że persowie wojnę rozpoczęli, a syn zmarłego Xiecia perskiego na czele bitnego wojska, postąpił na przód i zajmuje baszowstwo *Erzerum*. Tylko co generał *Normann* do Morei przybył, pobił Turków; i spodziewać się należy ważnych wypadków.

Turcy lękając się serwian chcą ich rozbroić; lecz trudno będzie wykonać ten zamiar.

Przybyły kuryerem tatar w d. 24 z. m. ze *Stambułu* do *Karłowic* zapewnia o wielkich ruchach, które miały zayść w stolicy.

(Kor. War.) Z listów prywatnych dowiadujemy się o obszerniejszych szczegółach zwycięstwa na morzu odniesionego przez greków, co następuje. Flota turecka, która wypłynęła z *Dardanellów*, a połączona z egiptскими i barbarzyńskiemi wynosiła 60 okrętów. Miała ona na sobie 10,000 ludzi, a przepłynawszy wedle *Zante*, zarzuciła kotwicę pod *Patras*, w którymto miejscu kilka tysięcy ludzi na ląd wysadziła; lecz generał *Colkoironi*, który całe brzegi osadził 15,000 greków; stanął im na przeszkodzie; barbarzyńcy byli na wszystkich miejscach pobici. We dwa dni potem przybyła flota grecka z 83 okrętami pod dowództwem walecznego admirała *Tombazi*. Za zbliżeniem się do nieprzyjaciela, admirał wysłał 4 statki ogniowe, co postrzegłszy Turcy pościgali kotwice, i w ucieczkę szukali schronienia. Flotta grecka ścigała ich i dogoniła przy okrzykach: „Niech żyje wolność! Śmierć niewiernym.“ Zwycięstwo wypadło na stronę greków. Naywiększa część floty nieprzyjacielskiej została spalona albo do szczytu zniszczona. Zdobytemi były: jeden dwupokładowy okręt, 2 fregaty i kilka statków przewozowych. W niewolę wzięto kapitana *Bei* i admirała egiptskiego *Ismail-Gibraltar*. Grecy utracili 4 okręty, które zatoniły, tak jednak, iż część ludzi na nich będąca uratowała się. Grecka jedna galeota zdobyła wielki okręt turecki, a jeden bryg stoczył walkę z mocno osadzonym tureckim wojennym okrętem i zabrał go. Te są czyny przez mnóstwo naocznych świadków stwierdzone. Po zwycięstwie odpłynęła flota grecka, zostawiając osadę w *Patras* i 12 okrętów w *Mesolonghi* dla bronienia *Prevesy* i całego brzegu.

W Ł O C H Y :

(z Gaz. Warsz.) Od granic włoskich d. 9 kwietnia. Kapitan *Gordon*, który niejaki czas walczył z grekami przeciwko Turkom, bawi teraz w *Rzymie*.

Rachują teraz blisko 2000 jezuitów w Europie i Ameryce. Generał ich, książę *Fortis*, mieszka w *Rzymie*. We Włoszech i Sycylii liczą 700 jezuitów, którzy mają już 18 kolegiów. W czasie zniesienia jezuitów, liczba ich wynosiła przeszło 22,000.

Słychać, iż rząd angielski pozwolił neapolitańczykom zaciągać w Irlandyi ludzi do wojska. Postanowiono bowiem w *Neapolu*, aby dla utrzymania porządku i spokojności po wywieścu wojska austriackiego, utworzono 6 półków zagranicznych, składających się z 1,200 ludzi, a że układy względem zaciągu szwajcarów rozchwiały się, pomyślano więc o irlandczykach. Rząd neapolitański weźmie także albańczyków na swój żołd, i przyjął wniosek kommissarzy wojennych, aby twierdze krajowe były zawsze opatrzone w żywność na 6 tygodni.

(z Kor. Warsz.) *Rzym* d. 9 kwietnia. Przy końcu zeszłego miesiąca Papież był znowu tak chory, iż przez kilka dni o życiu jego wątpiono.

Wypadki turecko-greckie robią tu wielkie wrażenie.

Kurs wileński na assygnaty od dnia 25 kwietnia: rubel srebrny, 3 ruble kop. 88½, czerwony złoty nowy rubli 11 kopiejek 85, stary rubli 11, kopiejek 65, imperyal rubli 38 kop. 75.

Wilno dnia 28 Kwietnia 1822 Roku v. s.

O g ł o s z e n i e.

1. Rząd Guberski Litewsko - Wileński podaje do wiadomości, iż poymany w Powiecie Szawelskim Gubernii Wileńskiej bezpaszportny Michajło Nikolajew, na examinach złożył się niepamięcią, gdzieby był urodzony, równie że w rewizyi nigdzie nie jest zapisanym, na mocy Ukazu Rządzącego Senatu roku 1807 miesiąca sierpnia 29 dnia przez rezolucyą tegoż Rządu Guberskiego 3 marca roku terażniejszego nastąpi, uznany za włóczęgę, i jako okazał się niezdolnym do służby wojennej i do wojennych fortecznych robot, został odesłanym w wiedzę Wileńskiej Magistratury Powszechney Opieki dla umieszczenia go do tutejszych robot, pomieniony zaś Michajło Nikolajew, ma lat od urodzenia 60, wzrostu małego, twarzy podługowatej czerwonej, łysy, włosów biał, nosa wielkiego, oczu błękitnych; właściciel jakowego włóczęgi, przyłożeniu dowodów o należności jego, ma prawo prosić gdzie należy o wydanie onego. Kwietnia 25 dnia 1822 roku.

Kazimierz Nowicki Assessor.
Wierzbicki Sekretarz.

O b w i e s z c z e n i e.

1. Antoni Pachniewski Prezydent Gran. Ptu Kobryń., Wincenty Sieklucki b. Prezydent Grodz. Ptu Lidz., Franciszek Pilecki Sędzia Ziem. Nowogr., Ignacy Dzieżyca b. Sędzia Granicz. Ptu Lidz., Michał Borodziej Sędzia Gran. Ptu Lidz., Józefat Lipski Sędzia Gran. Ptu Słonim., Jerzy Janowski b. Sędzia Gran. Lidzki, Piotr Turski b. Sędzia Ziem. Lidzki, Jan Wierzbowski Sędzia Grodzki Nowogródzki, Thadeusz Popławski Sędzia Grodz. Lidzki, Jan Hofman b. Sędzia Gran. Grodzieński, i Józef Makarewicz Sędzia Gran. Lidz. Urzędnicy. Oznajmujemy tym naszym urzędowym obwieszczeniem listem W.W. JPanom Kazimierzowi b. Sędziemu Ziem. Lidz., Janowi Regentowi Granicz. Lidz. i Onufremu Assessorowi Sądni Niższego Ziem. Lidz. braciom Szukiewiczom successorom debitorów Michała i Teressy z Suchodolskich Szukiewiczów Kapitaństwa woysk Polskich, Piotrowi i Adelaidzie z Szukiewiczów Zabom Regentowstwu Gran. Lidz., Xiędzu Antoniemu Mackiewiczowi Przeorowi i całemu zgromadzeniu XX. Karmelitów Lidzkich, Xiędzu Kalesantemu Sankowskiemu Rektorowi i całemu zgromadzeniu XX. Pijarów Lidzkich, Eliaszowi, Marcinowi i Tomaszowi braciom, oraz Teofili siostrze Kondratowiczom successorom zeszłego Mikołaja Kondratowicza i ich opiekunowi Michałowi Kondratowiczowi, Kalesantemu i Klarze z Mrokowskich Jakowickim Regentowstwu Gran. Lidzkim, Janowi Kamińskiemu Kommissarzowi cywilno - woyskowemu b. Ptu Eyszyskiego, Ludwikowi Hrabieciu Pacowi Jenerałowi woysk Polskich kawalerowi, Ignacemu Dmuchowskiemu Wice Marszałkowi Ptu Oszmiań., Franciszkowi Cieczotowi Komor. Nowogródz., Alexandrowi i samey Sawickim Doktorstwu Medycyny, Janowi Sagajłowi Chor. b. woysk Polskich, Teodorze z Chrzostowskich bywszej Ruckiej a terażniejszej Boczkowskiej z dokładem męża, Xiędzu Wawrzyńcowi Adamowiczowi Scholarum Pijarów, Ignacemu Kosickiemu Woźnemu Lidz. i jego potomstwu, Felicyanowi, Xaweremu, oraz dalszemu rodzeństwu Cieczotom successorom Władysława Cieczotta i ich opiekunowi, Jakubowi Hallickiemu Pisarzowi Ziem. Lidz., Tomaszowi Szukiewiczowi Sędziemu Gran. Słonim., Xiędzu Wincentemu Deozbyk, Narbutowi Kanonikowi Inflanckiemu Deputatowi Sądowemu i dziekanowi Lidz. kawalerowi krzyża, Maciejowi Popławskiemu Sędziemu Gubern. Granicz. Grodzień. Xaweremu Dłuskiemu b. Sędziemu Gran. Lidz., Faustynowi Szukiewiczowi Kapitanowi woysk Polskich Kawalerowi i Klemensowi Makowieckiemu Koniuszycowi Nowogródz., w rzędzie których jednym jako successorom, debitorom i pretensorom, drugim

jako wierzycielom i pretensorom, a z tych jednym na posessyach tradycyjnych zostającym, drugim zaś satysfakcyi oczekującym, naostatek czwartym jako debitorom debitorów, iż skutkiem oświadczeń jednego przez zeszłego W. Michała Szukiewicza b. Kapitana woysk Polskich, drugiego przez W.W. Kazimierza, Jana i Onufrego Szukiewiczów na taxę i Exdywizyą majątku Krupy poczynionych, a w kolei zapozwoń przed Sąd Główny 2 Departamentu Gubernii Grodzieńskiej powynaszanych, ten Sąd Główny dekretemi swojemi oczewistemi, remisynymi, jednym 1819 8bra 21, drugim 1821 marca 25 i trzecim 1821 7bra 23 zaferowanemi, uznając taxę i exdywizyą, oraz dział Krupy w Lidzkim Powiecie leżącej, Sąd Exdywizorski przeznaczył, reguły przepisał, między którymi usatysfakcyowanie wierzycielów i pretensorów prawych, wyjaśnienie majątku zeszłych Michała i Teressy z Suchodolskich Szukiewiczów, i od usatysfakcyonowania wierzycielów prawych pozostałość między successorów rozdzielić poruczył, termin zjazdu pierwszym dekretem dnia 20 9bra 1819 roku zadeterminował, a za niedoysciem zjazdu za cztero-niedzielnym obwieszczeniem zjechać zalecił, i powtórzeniami dekretemi tenże porządek zachować potrzebę wskazał, gdy tedy tym sposobem naznaczony Sąd Exdywizorski po rozpoczęciu czynności swojej w ostatnim z odkładu dekretoowego terminie, to jest w dniu 8 marca idącego 1822 roku dla wydarzonej przeszkody bezterminowie został zawieszonym, przeto że od dnia dzisiejszego za niedziel cztery trzey którykolwiek z nas wyżej wymienionych urzędników znowu ad fundum majątności Krupy zjadą, i stosownie do dekretoów Departamentowych remisynnych czynność Sądu Exdywizorskiego uskutecznić będą uwiadamiamy; ażeby zaty w tym to terminie to jest od dziś dnia za cztery niedzieli przypadającym, strony do tego Sądu Exdywizorskiego interessowane i interessować się mające do pojaśnionych exdywizyi i działu do Krupy jawni się i tam mającemu Sądowi swoje dopominki pod utratą rzeczy w nosili ostrzegamy. I to nasze urzędowe obwieszczenie poruczając Woźnemu do podania w kopii na majątku Krupie, a autentyk po zeznaniu umieścić w Gazetach Kuryera Lit. trzykrotnie, temuz Woźnemu polecamy.

Roku 1822 miesiąca apryla 4 dnia. Woźny niżej podpisujący się świadczy, iż kopią tego obwieszczenia od W.W. JPanow Antoniego Pachniewskiego Prezydenta Gran. Kobryń., Wincentego Siekluckiego b. Prezydenta Grodz. Lidz., Franciszka Pileckiego b. Sędz. Ziem. Nowogródz., Ignacego Dzieżyca b. Sędz. Gran. Lidz., Michała Borodzieja Sędz. Gran. Lidz., Józefata Lipskiego Sędz. Gran. Słonim. Jerzego Janowskiego b. Sędz. Gran. Lidz., Piotra Turskiego b. Sędz. Ziem. Lidz., Jana Wierzbowskiego Sędz. Grodz. Nowogr., Thadeusza Popławskiego Sędz. Grodz. Lidz., Jana Hofmana b. Sędz. Gran. Grodzień. i Józefa Makarewicza Sędz. Gran. Lidz. Urzędników. W.W. JPP. Kazimierzowi b. Sędz. Ziem. Lidz., Janowi Regentowi Gran. Lidz. i Onufremu Assess. Sądni Niższ. Ziem. Lidz. braciom Szukiewiczom, Piotrowi i Adelaidzie z Szukiewiczów Zabom Regentowstwu Gran. Lidz., Xiędzu Antoniemu Mackiewiczowi Przeorowi i całemu zgromadzeniu XX. Karmelitów Lidz., Xiędzu Kalesantemu Sankowskiemu Rektorowi i całemu zgromadzeniu XX. Pijarów Lidz., Eliaszowi, Marcinowi i Tomaszowi braciom oraz Teofili siostrze Kondratowiczom successorom zeszłego Mikołaja Kondratowicza i ich opiekunowi Michałowi Kondratowiczowi, Kalesantemu i Klarze z Mrokowskich Jakowickim Regentowstwu Gran. Lidz., Janowi Kamińskiemu Kommissarzowi cywilno - woyskowemu b. Ptu Eyszyskiego, Ludwikowi Hrabieciu Pacowi Jenerałowi woysk Polskich Kawalerowi, Ignacemu Dmuchowskiemu Wice Marszałkowi Oszmiań., Franciszkowi Cieczotowi Komor. Nowogródz., Alexandrowi i samey

Sawickim Doktorstwu Medyc., Janowi Sagayłłowi b. or. woysk Polskich, Teodorze z Chrzonstowskich bywszey Ruckiej a terazniejszey Boczkowskiej z dokładem męża, Xiedzu Wawrzyncowi Adamowiczowi Scholarum Pijarum, Ignacemu Kosickiemu Woźnemu Lidsz. i jego potomstwu, Felicjanowi, Xaweremu oraz dalszemu rodzeństwu Czeczottom successorom zeszłego Władysława Czeczotta i ich opiekunowi, Jakubowi Halickiemu Pisarzowi Ziemskiemu Lidsz., Tomaszowi Szukiewiczowi Sędz. Gran. Słonim., Xiedzu Wincentemu De Ostyk, Narbutowski Kanon. Inlandz. Deputatowi Sądowemu i Dziekanowi Lidsz. Kawalerowi Krzyża, Maciejowi Popławskiemu Sędz. Gran. Gubernii Grodzień., Xaweremu Dłuskiemu b. Sędz. Gran. Lidsz., Faustynowi Szukiewiczowi Kapitanowi woysk Polskich Kawalerowi, i Klemensowi Makowieckiemu Koniuszycowi Nowogródz., oczewisto w majątności Krupie w Lidskim Powiecie leżącey, jako w miejscu mającego się odbywać Sądu Exdywizorskiego w dniu 4 apryla terazniejszego roku, z instancyi WW. Kazimierza, Jana i Onufrego Szukiewiczow podałem, a drugą zgodną kopią w dniu tymże 4 apryla w mieście Lidsze do drzwi sądowych powiatowych przybiłem, i że od dnia tego to jest 4 apryla za niedziel cztery trzy którzykolwiek z wyżej pomienionych urzędników ad fundum teżyże majątności Krupy zjada, i stosownie do dekretów remissyjnych Sądu Głównego 2go Departamentu Grodzień. w dacie wyżej pojąsnionych nastąłych czynność Sądu Exdywizorskiego i dajalowego spełniać będą, uwiadomiłem. Ażeby zatym na ten to przypaść mający termin wszystkie strony interessowane ze wszelką gotowością stawały, ostrzegłem, i takowe obwieszczenie dla trzykrotnego ogłoszenia do Kur. Lit. dla wiadomości wierzycielów i pretensorów podam za uwiadomiłem. Datt ut supra.

Bartłomiej Siemienowicz Woźny Ptu Lidsz.
Roku 1822 mca apryla 5 dnia. Przed Aktami Grodz. Ptu Lidsz. obecnie stanawszy Woźny wyżej wyrażony kwit relacyyny podanego obwieszczenia ustnie zeznał, przyjąłem w Akta umieściłem, o zgodności z onemi i o opłacie posłm poświadczam. Wincenty Maszewski Reg. Grodz. Lidsz.
Roku 1822 mca apryla 15 dnia. Ze takowe obwieszczenie w skutek zaszłej remissy Sądu Gł. 2go Departamentu Gubernii Litew. Grodzień, może bydź podane do Kuryera Lit. poświadczam.
Jerzy Kurcewicz Pisarz Grodz. Ptu Lidsz.

P o z e w.

1. Wedle Ukazu JEGO IMPERATORSKIEY MOSCI Samowładnącego Całą Rossyą etc. etc. etc. Pozew przed Sąd Ziem. Ptu Słonim. na kadencyą juniową następną, z mocy tegoż Sądu Dekretu dnia 18 apryla terazniejszego roku adcytującą nakazującą, wynoszący się z powództwa Ur. Adama Jelca b. Sędz. Gran. Guber. Grodzień. UUr. Alexandrowi synowi Józefa, bratu rodzonemu delatora, Jelcowi Sowieńnikowi Oblasti Białostockiej, Józefowi Szambel., Antoniemu Prezyd. Sądu Gł. Grodzień. 2go Depart. i Kawalerowi, Joachimowi Szamb. braciom synom Michała Jelcom do wspólnego z delatorem odparcia pretensyi obzał. ciotek i ich potomstwa o spadły poąg, po bezpotomnie zeszłej Elżbiecie z Jelców Daszkiewiczowej, do delatora skutkiem Dekretu oczawistego Ziem. Słonim. dnia 30 oktobra 1814 roku nastąłego zastosowanej, a successorom s. p. Franciszka i samey Jelcow, jako to: jakiegokolwiek imienia i płci potomstwu zeszłej Anny z Jelcow Radowickiej, Tekli z Jelcow Milkiewiczowej, Brygidzie z Jelcow Pokroszyńskiej z dokładem opiek, potomstwu z Jelcow Benkiewskiej, potomstwu z Teressy Makowieckiej jej synowi Klemensowi i córkom jakichkolwiek imion Giżyckiej i Malinowskiej, potomstwu z Jelców Hausewiczowej, oraz z Jelców Siekluckiej i jej potomstwu z successorami, z dokładem dla wszystkich imion, tytułów i opiek należnych, niemniej i dalszym (jeśli są) z Franciszka Jelca pochodzącym successorom do stannosci łącznie z obzał. Narbutową i Chodakowską nakazaną adcytującym się, samym

żas pretensorkom, Róży z Daszkiewiczow Narbutowej i Florentynie z Smogorzewskich Chodakowskiej napastnie sprawę tworzącym z dokładem tytułów i opieki, w referencyi do dowodów, praw i dekretu teraz zaszłego, pożywa dellator obzałowanych i prosi o przyniesienie wspólney obrony z delatorem przez successorów Józefa i Michała zaszłych Jelcow, przeciwko nieprawney pretensyi obzałowanych ciotek i ich potomstwa, o stawienie się łącznie i o jednoczasowe successorów s. p. Franciszka i Róży Jelcow, z potomstwem do Sądu Ziem. Słonim. z pretensyą o epadek wyżej wspomniony, lub o zrzeczenie się onego, o zastawienie całego spadku po Elżbiecie Daszkiewiczowej przez obzałowanych nieprawnie dochódzonego, przy albowiem samojednego potomstwa Józefa i Michała Jelcow, o zwrot wydatków, strat, i o zasądzenie dla delatora na obzałowanych Narbutowej i Chodakowskiej należności pieniężney, oraz o decydowanie tego, co delator żąda i dowodzić będzie. Wolna tego pozwu poprawa.

Roku 1822 apryla 21 dnia. Woźny zeznał, iż kopije tego pozwu zgodne z autentykiem w sprawie JW JP. Adama Jelca b. Sędz. Gran. Gubar. Grodzień. JW. Alexandrowi synowi Józefa Jelcowi Sowieńnikowi do rąk w Słonimie, WW. Józefowi, Joachimowi Szamb. i JW. Antoniemu Prezyden. Sądu Gł. Grodzień. 2go Departamentu i Kawalerowi synom Michała Jelcom, oczewisto; a zaś WW. potomstwu zeszłej Anny z Jelcow Radowickiej, Tekli Milkiewiczowej, Brygidzie Pokroszyńskiej, potomstwu Benkiewskiej, potomstwu z Teressy Makowieckiej, jej synowi Klemensowi i córkom Giżyckiej i Malinowskiej, potomstwu Hausewiczowej, z Jelców Siekluckiej i jej potomstwu z successorami, z dokładem płci i jakichkolwiek imion, tytułów i należnych opiek, oraz Róży Narbutowej i Florentynie Chodakowskiej z dokładem tytułów i opieki, jako nie wiadomo gdzie bez osiadłości mieszkającym, do drzwi Sądowych Ziem. Ptu Słonim. w dacie wyrażony przed Sąd Ziem Słonim., na kadencyą juniową przybiłem, osobno Kopią W. JPanu Józefowi Bosiackiemu Adwokatowi Subsaliow Słonim. jako plenipotentowi Narbutowej i Chodakowskiej w Mieście Słonimie do rąk teżyże daty podałem, i u dzielnie takowy pozew dla trzykrotnego ogłoszenia przez Gazetę Kur. Lit. Wileń. oddałem.

Grzegorz Czerachowski Woźny Ptu Słonim.
Roku 1822 apryla 21 dnia. Przed Aktami Jego Imperatorskiej Mości Grodzkimi Ptu Słonim. stanawszy osobiście Woźny wyżej wyrażony, relacyą tego pozwu zeznał, i oną co do słowa w Akta wpisną, podpisał. Przyjąłem i że jest w Aktach świadczą. Leopold Łagiewnicki Pisarz Grodz. Słonim. Posłiny opiarono. Swiadcą Karol Chmielewski Grodzki Ptu Słonim. Regent.

Roku 1822 mca apryla 21 dnia. Takowy pozew przed Urzędem Grodz. Słonim. zaznany przez Woźnego Grzegorza Czerachowskiego podpisany że wolno przyjąć do Gazet Kur. Lit. Wileń. poświadczam. Leopold Łagiewnicki Pisarz Grodzki Ptu Słonimskiego.

2. Roku 1822 miesiąca kwietnia 17 dniu. Sąd Taxatorsko Exdywizorski Remissą Sądu Ziemskiego Powiatu Trockiego w roku 1820, marca 3 dnia i rezolucyą Sądu Głównego Litewsko-Wileńskiego 2go Departamentu w tymże roku maja 24 dnia, na rozdział majątku Junczan, w Powiecie Trockim dziedzictwa zeszłego Franciszka Tomaszewskiego dworzanina b. skarbu Litewskiego, między jego wierzycieli przeznaczony, po załatwieniu wszelkich sollemnościów, oczewistą rozprawę poprzeczających, i po spełnieniu kilkakrotnych już awizacyów, mając zamiar. przybliżyć satysfakcyą tymże wierzycielom, ponawia niniejsze obwieszczenie, przez potrzykrotną w Kuryerze Litewskim awizacyą, że dla zaferowania ostatecznego wyroku, nieodmiennie w dniu 15 miesiąca maja bieżącego 1822 roku złoży komplet sądownictwa swojego w mieście powiatowym Trokach; a zatém gdyby interessowane osoby, tak mające stosunki pretensyów swoich do Massy funduszu zeszłego Ta-

maszewskiego, jako też winne do odpowiedzi tey-
że Massie, niechybnie na pomieniony termin, pod
utrata rzeczy, jawiły się w tym Sądzie, ostrzega.

Ignacy Tański b. Ziem. Ptu Trockiego i Ex-
dywizorski Prezydent. Józef Wrotnowski b. Ziem-
ski Trocki, a dopiero Sądu Graniczn. Guber. i Ex-
dywizorski Sędzia. Franciszek Kleczkowski Ziem-
ski Ptu Trockiego i Exdywizorski Sędzia.

Takową Awizacyą można zamieścić w Gaze-
cie Kuryera Litewskiego świadczą Józef Wrotnow-
ski b. Ziem. a dopiero Gran. Guber. z Ptu Troc-
kiego Sędzia.

Sąd Exdywizorski.

1. Sąd Taxatorsko Exdywizorski w majątno-
ści Zagach w Powiecie Wilkomierskim usytuowa-
ney eksystujący, za remissami dwoma Sądu Głównego
Litewsko-Wileńskiego 2go Departamentu do u-
satisfakcyonowania wierzycieli z rozpoznania i do
masy pretensorów naznaczony, po odbyciu aktów
oczewisto rozprawę uprzedzających, gdy od dnia
15 maja roku idącego, do którego dla niegotowości
stron odroczenie nastąpiło, słuchaniem głosów i pro-
bacyom zajmować się przedsięwziął, a tym samym
do rozbioru samej sprawy jest zbliżony, aby więc
z takowego obiektu interessowani do masy i potę-
żeni do spraw w wiadomieni zostali przez ogło-
szenie w Dodatku Kur. Lit. potrzykrotnie Sąd Ta-
xatorsko Exdywizorski uprzedzić postanowił i do-
nieść, iż nieprzychodzący do konkursu z dowodami
wieczną mieć będą zapisaną amissyą. Dat 1822
miesiąca apryla 20 dnia.

Kasat Stegwił Pisarz Ziemski Trocki Exdy-
wizor prezydujący. Karol Romanowicz Sędzia Gro-
dzki Wileński Exdywizor. Antoni Olechnowicz Pi-
sarz Grodzki Upiecki Exdywizor.

Zgodno z postanowieniem Sądu. Tomasz Rym-
szewicz Regent Exdywizor.

O s w i a d c z e n i e.

1. Oświadczenie przeciwko żądania W. Ka-
zimierza Kamińskiego Sędziego b. Ziem. Lidz.
o skasowaniu testamentu s. p. W. Pułkownikow-
wey z Stryjskich Cedrowskiej pozwał rzeczony
W. Kamiński X. Stefana Reczyńskiego Se-
niora wileńskiego i X. Stefana Chodorowskiego
Seniора białoruskiego do Sądu Ziem. Lidz., chcąc
uniknąć należność onym za Dokumentem od
s. p. W. pułkownikowey Cedrowskiej mieniać, iż
nie miała prawa rzeczona s. p. Pułkownikowa za-
ciągać długów na połowę majątku Dociszki zwa-
nego w Lidzkim powiecie położonego w parafii
eyszyskiej, ale że czas przy rozprawie rzeczy
pokaże istotę, niech wie o tem publiczność, a
ponieważ W. Sędzia Kamiński mając zawieszio-
ny proceśderem majątek, niepowinien opiekować się
majątkiem swej córki Kazimiry Johanny z Ce-
drowskich Kamińskiej, ale W. Samuel Lipin-
ski porucznik woysk pol., według bramienia te-
stamentu i woli testatorki, niżej podpisany do-
wodzić Sądownie, gdyby nikt inny nieuczynił te-
go, bierze na siebie. Dat. 1822 kwiecień 24 dnia.

W imieniu WJX. Stefana Chodorowskiego
Seniора Białoruskiego proszony podpisuje się
Jan Budrowicz.

Roku 1822 miesiąca kwietnia 24 dnia. Przed
Aktami Sądu Ziemskiego powiatu wileńskiego
stawiając osobiście WJPan Jan Budrowicz dwo-
rzanin b. skarbu Pol. takowe oświadczenie do
protokołu wpisać podał i one własną ręką pod-
pisał. Przyjąłem Jan Zienkowicz Wileński Ziem-
ski Regent.

Roku 1822 mca apryla 26 dnia. Takowe
oświadczenie Redakcyja może umieścić do Gazet
Kuryera Lit. poświadczam Prezydent Ziem. Ptu
Wileń. Michał Sawicki.

U w i a d o m i e n i e.

1. Niżej podpisany w warszawskim i berliń-
skim uniwersytecie aprobowany dentysta, ma za-
szczyt uwiadomić Szanowną Publiczność, iż swój
pobyt w tutejszym mieście na całe lato zamierzył,
i ciągle w domu W. Machnaura aptekarza na u-
licy Wielkiej pod N. 78 mieszkać będzie. Przy-
tym ma sobie za powinność ostrzedz powtórnie, że
tynktura na wzmocnienie dziąseł i zębów przez
niego wynaleziona, i za skuteczną uznana, dla
uniknięcia jakiegokolwiek fałszu niżej piszącego się
cyfrą opieczetowaną będzie. Józef Neumark.

Doniesienie Xiegarskie.

1. Słownik Łacińsko-Polski z poruczenia ko-
mitetu filologicznego przy Cesarskim Wileńskim
Uniwersytecie, wypracowany przez J. X. Kanoni-
ka Czernskiego, stosownie do postępu lexykografii
czasów naszych, którego wydanie nakładem moim
przedsięwziąłem, bez przerwy się drukuje, i lubo
na zapowiedziany przeze mnie termin niemożem
pierwszego tomu wypieszyć dla obszerności dzie-
ła, równie jak dla wielu przeszkód w samem dru-
kowaniu, mam honor atoli uwiadomić, iż jak nay-
rychlejsze i naydokładniejsze uiszczenie się jest
jedynem moim staraniem.

Lecz że 42 arkusze dotąd wydrukowane nie
składają jeszcze tomu pierwszego, przeto prenu-
meratorowie raczą cierpliwie zaczekać na zupeł-
ne tegoż tomu ukończenie, a miejscowi i przy-
chodzący do mojej xiegarńi mogą w każdym cza-
sie widzieć drukowane i cały postęp drukujących
się dalszych arkuszy. Fryderyk Moritz.

Na loteryą w St. Petersburgu, której plan
umieszczony jest w 11 numerze Kuryera Litew-
skiego, składającą się ze czterech majątków nie-
ruchomych i z 1,522,000 rubli assygnacyynych,
w 6000 wygranych i 17 premiach, można dostać
biletów: w Wilnie w Izbie Powszechney Opieki,
nakaznaczyestwie powiatowem i u kupca Salomo-
w Heymanna, a w miastach gubernii Wileńskiej:
w powiatowych kaznaczyestwach; płacąc za każ-
dy bilet 50 rub. assyg. i na przesyłkę tych pie-
niędzy z Wilna do St. Petersburga po kopiejek
15 srebrem; a w innych miastach na przesłanie
do Wilna i z Wilna do St. Petersburga kopiejek
20 srebrem.

K o n c e r t.

3. JP. Renner znajomy Publiczno-
ści, chcący przed wyjazdem swoim pię-
kną zostawić pamiątkę i przyczynić się
do pomnożenia funduszu Towarzystwa
wspierania niedostatnich uczniów uni-
wersyteckich, którego jest członkiem, ma
dać Koncert instrumentalny i wokalny
dziś w piątek to jest: d. 28 b. m.
na rzecz tegoż Towarzysta. Inni człon-
kowie swojemi talentami wspierać i u-
świetniać go będą. Szczegóły Koncertu
afisz ogłosi.

List gończy.

2 W Gubernii Grodzieńskiej, w powiecie
Stonimskim z plebanii Lubieszczyckiej ubiegł
organista, nazwiskiem Dominik Malinowski,
skradłszy klucz światło kasztanową bez żad-
nej odmiany, szóstą paszę mającą z kulbaką sta-
rą i tranzelką, miesiąca kwietnia 14 dnia v. s.
opisanie tego człowieka jest następnie: wzrostu
miernego i miernie otyły, około 40 lat mający,
włosów na głowie czarnych i krętych, brody, i
bakenbardów obficie czarno zarastających, twa-
rzy płaskiej, nie białej, okrągłej, brody wypu-
kłej, nosa podługowatego płaskiego; białki oczu

trochę na żółty kolor zakrawają, mówi po polsku nie źle, lecz wyraźnie daje poznać, iż z Niemców lub neofitów pochodzi. Ma na sobie surdut ciemno szaraczkowy stary, kamizelkę i chustkę kolorową. Do pijaństwa bardzo skłonny, Zadnych świadectw nie ma, hyba fałszywe. Jeśliby się gdzie okazał, o przystawienie go do Sądu niższego ziemskiego powiatu Słonimskiego wielce upraszam; a wydatek na tołożony i przyzwolitą za uczynność nagrodę niezawodnie oddać przyrzekam. Dan w Lubieszczycach, d. 16 kwietnia 1822. X. Ignacy Homolicki, Kanonik Brzeski, Pleban Lubieszczycki.

O g ł o s z e n i e.

2. Od Litewsko-Wileńskiego Gubernialnego Rządu. Litewsko-Wileńska Skarbowa Izba, zapobiegając różnym wydarzyć się mogącym w Powiatowych Exakcyach nadużyciom; i stosując się do prawideł o utrzymywaniu w nich porządku prawem przepisanych, postanowiła: aby każdy przynoszący do Exakcyi podatki i jakiego bądź rodzaju pieniądze, w tej sznurowej księdze, w której percepta czyli przychody onych zapisuje się, poświadczając za własnoręcznym w tejże księdze podpisem, w tych słowach: „Takowa ilość pieniędzy rubli i kopiejek N. (wymieniając sumę wyrazami, a nie liczbą) w monecie NN. opłaciłem: kwit dnia dzisiejszego pod N. takim to przyjąłem” ci zaś z przynoszących do Exakcyi pieniądze, którzy pisać nieumieją, mogą do tego uprosić kogo bądź pismiennego; przy czym taż Izba Skarbowa osądziła rzeczą potrzebną ostrzedz każdego wnoszącego do Exakcyi pieniądze, że wydające się kwity mają być pod Numerem za podpisem Exaktora i Buchaltera, i że Skarbowa pieczęcią, oraz z poszczególniem rodzajem podatku czyli innego poboru i ilości opłaconych pieniędzy i raty, i że wszelkie inne bez tej formalności rewersa za żaden dowód przyjęte nie będą. Rząd Gubernialny Wileński, uważając, że przez podpisywanie się czyli zarewersowanie w sznurowej księdze wnoszącego do Exakcyi podatku lub inny rodzaj pieniędzy, nie tylko udowodnia się ilość sumy do skarbu wchodzących, lecz i czyni się dla każdego opłacającego pieniądze bezpieczeństwo, na przypadek utraty exakcyjnego kwitu, gdyż takowe zarewersowanie o ilości zapłaconej summy i przyjęciu kwitu, w każdym wydarzeniu będzie dowodem: że się Skarbowi uiszcili; oraz osłonią się obywatele od tej odpowiedzialności, która na nich niekiedy spadać zwykła, z racji nie wolażenia przez Exakcję w perceptę wniesionych pieniędzy i zagubienia kwitów. Obowiązuje wszystkich opłacających do Exakcyi podatki i innego rodzaju pieniądze, aby nie czyniąc żadnych wymówek, rewersowali w księdze sznurowej wedle formy wyżej przepisanej, o ilości opłaconej summy, i odebraniu z Exakcyi kwitu, gdyż tego wymaga porządek prawem przepisany i własne Obywateli bezpieczeństwo. Datt w Wilnie 1822 roku apryla 18 dnia. Oryginał takowego ogłoszenia za podpisem w Rządzie zasiadających i korektą Sekretarza.

2. W skutek Najwyższego utwierdzenia marca 14 dnia 1821 roku postanowionego o domach gościnnych, restauracjach, kawiarniach, traktyerach i garkuchniach, stosownie do onego i do Ukazu Rządu Gubernskiego wileńskiego od 21 decembra za Nr. 30,805, 1821 roku nadesłanego, miasto powiatowe Telsze ogłasza powtórnie, iż w tym mieście zostaje jeden Traktyer nie wzięty w arrendę przez aukcyę; mocą tegoż postanowienia § 15 dopuszczają się kupcy, mieszcianie i włościanie, mając świadectwo na prawo handlu wedle 20 § o dobrej konduity i niezadłużeniu się atestata, a

więcej podwyższając do Skarbu mieyskiego opłatę za wolność utrzymywania Traktyeru, otrzyma z Ratusza Telszewskiego kontrakt na lat 3 $\frac{1}{2}$ z terminem otworzenia początkowym Traktieru dnia 1 junii 1822 roku, a licytacye odbywać się będą: pierwsza dnia 20 apryla, druga dnia 27 tegoż miesiąca, a ostateczna dnia 1 maja roku upływającego. Objawia się, że przystępujący do licytacji, powinien mieć potrzebne dowody wedle § 59, oraz kaucyę, która wedle Ukazu Rządu Guberskiego Wileńskiego wyżej datą zacytowanego, może się opierać na domach murowanych w miastach, lub majątkach ziemskich, takż może bydź przyniesiona kaucyę w biletach bankowych lub gotowych pieniądzech w proporcji trzeciej części arendy roczney, niemniej dom powinien bydź urzędowie oceniony ze świadectwem o swobodności Sądu Głównego 2go Departamentu; w traktierach których wedle § 24 wolno będzie utrzymywać stoł, herbatę, kawę, przedaź win, wódek zagranicznych i rosyjskich wszelkiego rodzaju romu, araku, likieru, pączu, w ogólności wódek ze zboża § 14 ustawy o poborze trunków, nastojek z tychże wódek wyrobionych miodu, piwa i porteru angielskiego, oraz wyrobionych w Rosyi na sposób angielski; nadto: mieć nie więcej nad dwa bilardy, o dalszych wolnościach i ostróżnościach w kondycjach przedlicytacyjnych wyrażono będzie, i nadto: chcący zrozumieć całe postanowienie o traktyerach, domach gościnnych, restauracjach, kawiarniach i garkuchniach, może one czytać w każdym czasie w Ratuszu mieyskim Telszewskim, o czem przez niniejsze ogłoszenie podając Ratusz Telszewski do powszechnej wiadomości, aby się jawili na termin wyżej wyrażone życzący utrzymywać w Mieście Telszach Traktyer na licytacyę ze wszelką gotowością do Sali Ratusza Telszewskiego. Datt 1822 roku miesiąca marca 29 dnia. Prezydujący Burmistrz Mackiewicz. Radny Józef Bubeł. Radny Piotr Krzyżewicz.

2. Dom drewniany z placem wieczystym w Mieście Kownie sytuowany na Ulicy Mytniej W. JPana Dominika Dąbrowskiego Poruc. wojsk Ros. jest do zbycia, życzący ony dom nabyć, może się zgłosić do Pana Felixa Uszaka w Kownie na tejże ulicy mieszkającego.

2. Nowe Warszawskie Kapelusze znajdują się w Magazynie Józefa Kopscha.

Poprawa omyłki.

W ogłoszeniu Kommissyi Edukacyjney Sądowej Wileńskiej, o wypuszczeniu Tryszek, po wyrazach Dozorcy honorowego szkół powiatu zamiat Michała Chomińskiego poprawić należy Chlewińskiego.

5. U Stolarza Pommara przeciwko Dominikańskiego Kościoła jest rozmaitych Memblow i posadzki w różnym gatunku do sprzedania za pomierną cenę.

Kocz do sprzedania.

3 W domu JPana Maxa na Wileńskiej ulicy znajduje się do sprzedania kocz Wiedeński zupełnie nowy na cztery osoby równie piękny do użycia w mieście jak i wygodny do podróży, o cenie można się dowiedzieć u JP. Maxa lub w domu JW. Kostrowickiego v. Marszałka za Rudnicką Bramą u właściciela.

Wyjeżdża za granicę.

3. Do Austrii do miasta stołecznego Wiednia obywatel Piu Zawil. Antoni Kociel z synem Waleryanem i lokajem Andrzejem Wutowiczem

Obserwacje	Czas obserwacji	Wysokość Barom.	Wys. Ther. Reau.	W i a t r y.	Odmiana w powie t.
meteorologiczne.	dnia 26 średnia	27 cal. 4,75 lin.	+ 12,33 stopni	Wachodni	Deszcz
	dnia 27 średnia	27 — 6,17 —	+ 6, — —	Północno Wschodni	Pochmurno
	dnia 28 godz. 5	27 — 10,0 —	+ 2, — —	Północny	Pochmurno

Wilno dnia 28 Kwietnia 1822 Roku v. s.

Publiczna sprzedaż majątku.

3. Od Litewsko-Grodzieńskiego Rządu Gubernialnego ogłasza się: iż w tutejszej gubernii w Powiecie Prużańskim położony majątek Haleny nazywany, 63 dusz mający, z ziemią, zabudowaniem i wszelkimi do niego należnościami, do byłego słonimskiego powiat. Kaznaczeja Radey Tyt. Skoczyńskiego, z powodu niedostatku skarbowych pieniędzy na nim liczących się w ogóle rub. sr. 3,534 96 $\frac{1}{2}$ kop. i assygn. 1,025 r. 19 $\frac{1}{4}$ k., przeznaczony na publiczną sprzedaż, do kupienia którego wzywają się życzący nabydź, którzy też mają przybywać dla targów na terminy dnia 12 i 13 następującego czerwca do prużańskiej szlacheckiej Opieki, a na trzeci ostateczny do tego Rządu we trzy miesiące od dnia wydrukowania, które później nastąpi w Gazetach Petersburskich, lub Moskiewskich. Dnia 14 kwietnia 1822 roku. Ekspedytor Krupowicz.

Obwieszczenie.

3. Kommissya Sądowa Edukacyjna na Gubernii Litewskiej, Białoruskiej, Mińskiej i Obwod Białostocki ustanowiona, podaje do wiadomości, iż po zesłaniu Woiewodzie Chomińskim, za dług od niego funduszowi edukacyjnemu rubli srebrnych 62,397 kopiejek 20 $\frac{1}{2}$ wynoszący; przez dekret Sądu Exdywizorskiego w roku 1811 miesiąca marca 8 dnia ogłoszony, wydzielona dla funduszu Edukacyjnego schedą, w Gubernii wileńskiej powiecie Szawelskim leżącą, to jest fundum Tryszki z całym obrębem gruntów krescencyjnych z miasteczkiem Tryszki, i wsiami Słoboda podmiejska, Leylany, i część Dyrmejek, z karczmi, gruntami, łąkami i lasami, w jednym obrębie wlok 163 morgów 27, przętów 207 obszerności, a dymów wszystkich 82 zawierająca; nadto z młynem wodnym już po dekrete Exdywizorskim nanowo erygowanym, wybywać się będzie przez publiczną licytację na czynsz wieczysty w Sądzie Ziemskim powiatu Szawelskiego, w obecności tamiecznego powiatowego Marszałka, i przy bytności dozorczy honorowego szkół powiatu rosieńskiego W. Michała Chomińskiego, w terminach pierwszym 15 drugim 30 maja, i trzecim ostatecznym 15 czerwca, idącego 1822 roku. Życzący przeto wyrażony majątek Tryszki na czynsz wieczysty nabydź, z obowiązkiem opłaty od kapitału rubli srebrnych 62,397 kopiejek 20 $\frac{1}{2}$ dekretem Exdywizorskim na wyrażonym majątku opartego; lub też od summy na licytacji zwiększyć się mogący, procentu samostego na rzecz funduszu Edukacyjnego, wzywają się, ażeby dla aktu licytacji na wyrażone terminy jawnie się do Sądu Ziemskiego powiatu Szawelskiego, z przedstawieniem na pewność opłaty procentów i całości samego majątku stosownie do przepisu konstytucji 1775 roku, ewikcji odpowiedniej trzeciej części summy szacunkowej na tych dobrach teraz będącej, składającej się z dusz 547 o swobodności przez Sady Główne zaświadczonych. Wszelkie szczegółowe wiadomości dotyczące się takowej licytacji majątności Tryszek, w terminach powyżej oznaczonych, każdy z kontrahentów zażydzie do przeyrzenia w Sądzie Ziemskim powiatu Szawelskiego. Dat 1822 apryla 21 dnia. Michał Römer aktualny Radea Stanu kommissyi Prezes i kawaler. Regent Franciszek Kalicki.

Woda Aromatyczna Warszawska.

3. Za upoważnieniem Kommissyi Rządowej spraw wewnętrznych i Policji Król. Pol. na mocy rapportu i approbacyi rady ogólnej lekarskiej Warszawskiej.

Podpisany poświęciwszy się oddawna naukom Chemii i Technologii, szczególniej zaś zajmując się rozbiorem soków różnych roślin, doszedł przez połączenie essencyi z rozmaitych aro-

matów do utworzenia wody spirytualnej, która wszystkie zawiera przymioty właściwe kompozycjom tego rodzaju po dziś dzień znanym.

Czasy w których przyznawano podobnym wodom cudowne przymioty już upłynęły. Współczesni są nadto światli, aby w podobnych podaniach nie uznawali dziwaczności szarlatanizmu.

Podpisany zareczyć może, iż woda którą wynalazł, i która sprzedawać się będzie pod nazwiskiem *Wody Aromatycznej Warszawskiej*, ma przymioty prawdziwie zbawienne, które skutki doświadczeniem się stwierdzą.

*Własność i sposób użycia**Dla spędzenia rumatyzmu.*

Nacierając lekko części cierpiące po kilka razy flanelą i zaraz potem myjąc je tą wodą, doświadczyć można żądanych skutków.

Dla wzmocnienia żołądka.

Dziesięć do dwunastu kropel wziętych na cukier godziną przed i 4 godziny po obiedzie wzmacniają żołądek, rozpędzają wiatry i wzbudzają apetyt.

Od bólu głowy

Uśmierza go przez tarcie oo dziesięć minut skroni, czoła i za uszami.

Ból zębów

Natychmiast ustaje skoro cokolwiek bawełny napojoney tą wodą, położy się na spruchniałym zębie. Wlana do wody deszczowej i rzecznej czyści zęby, wzmacnia dziąsła, nadaje ustom świeżości, odcyga nieprzyjemny zapach, i chroni od zepsucia zębów.

Jest także pomocną skórce, z której wyciąga plamy, spędza krosty i wraca jej pierwiastkową świeżość.

Skrapiając nią głowę co dwa dni, ułatwia rośnienie włosów, zaradza wylażeniu, i zachowuje przez czas długi kolor ich dawny. Tarcie ciała wodą tą Aromatyczną, a mianowicie po kąpielach, kiedy otwarte pory zdolniejszemi są do przyjęcia skutków, wzmacnia osłabione nerwy i oddala słabości.

Używa się wody Aromatycznej do oczyszczenia powietrza i oddzielenia z niego zgniłych cząstek, lejąc ją na gorące żelazo, a mianowicie w pokojach osób chorych, gdzie inaczej powietrza odświeżyć nie można, bez narażenia zdrowia cierpiących.

Oprócz własności powyżej wylusczonych, woda ta ma jeszcze wcale inną szczególną. Wlana dziesięć kropel do wody osłodzonej, tworzy napój równie przyjemny jak orszada, przyspieszając i ułatwiając strawność.

Wlana do herbaty sprawia ten sam skutek. Słowem użyteczność jej rozciąga się do wielu innych słabości, jako to: zasnięcia, słabości, mdłości i t. d.

Dla zapewnienia Publiczności od zfałszowań i szkodliwych kompozycji, podpisany przyłoży do każdej flaszki swoją pieczęć z literami B. L. N. i własnoręcznie podpisze się na każdém doniesieniu, w którym flaszeczka będzie obwinęta, również jako doniesienia, które posłużą za znaki w składach wody Aromatycznej.

W Wilnie znajduje się w handlu JPani Tekli Fiorentiniowej i w magazynie strojów JPani Nedey. Cena zł. 4.

3. ALEXANDER I Samowładca Imperator Wszech Rossyi, Król Polski, etc. etc. etc.

UUr. Konstantemu, Leonowi i Antoniemu tudzież successorom Franciszka, Alexandrze matce, Władysławowi, Rafałowi, Teodorowi, Henrykowi, Leopoldowi synom, Freynocie, Marcelli, i Faustynie córkom Hrabim Krasickim, oraz ich jakich bądź imion współsuccessorom z głów oryginalnie

w dział fortuny roku 1743 wchodzących, to jest: JWW. Józefa, Jana, Wincentego i Felixa Hrabów Krasickich sukcesorom, pozew do Sądu Kommissyi na urządzenie interesów domu Xiążęcego Radziwiłłowskiego Naywyższą Monarszą wolą w roku 1814 february 14 dnia w Chaumont przez Ukaz wydany, ustanowionego, w mieście Guberskim Wileńskim działania swe odbywającego, z powództwa Ur. Michała Zaleskiego b. Podkomorzego Rosieńskiego, massy funduszów nieletniey Xiężniczki Stefanii Radziwiłłówny Prokuratora, wynosi się, oto: Gdy w skutek dekretu Trybunału Lubelskiego w latach 1731 i 1735 między successorami Hrabów Krasickich co do działu fortuny spadkowej nastątych, i kompliancy między temiż współsukcessorami Krasickimi z jednej a Wieruszkami i Lubowieckimi do teyże fortuny współubiegającemi się z drugiej strony, zawartej; dział fortuny oyczystey i macierzystey między sukcesorami Karola Hrabiego Krasickiego Kasztelana Chełmskiego w r. 1743 apryla 6 d. nastąpił, a w skutek tego, między innemi, dobra Pelży dawniey do klucza Malńskiego należące w Gubernii Wołyńskiej sytuowane, na schedę współsukcessora Wincentego Hrabiego Krasickiego oddane zostały; nowy dóbr tych i prawy dziedzic Wincenty Hrabia Krasicki pomienione dobra Pelży, w r. 1743 września 2 d. Xięciu Michałowi Radziwiłłowi Kasztelanowi Wileńskiemu, Hetmanowi polnemu sprzedał, w wszystkich formalności prawnych w tym względzie dopełniwszy. Niemniej i Pauszowie w stopniu Urszuli z Krasickich ostatniego zamężcia Lubowieckiey, burząc dekretu Trybunału Lubelskiego w latach 1731 i 1735 zapadłe, i praw swych do udziału fortuny między Krasickich podzieleney dowodząc, zagrażają massie Radziwiłłowskiey zajęciem w dziedzictwo czwartey części dóbr Pelży od Wincentego Hrabiego Krasickiego nabytych, i złożeniem sobie summy za kalkulacją postanowioney, mianowicie: gdy Anna z Hrabów Zamoykich Xiężna Sapieżyna, przez osobę Wawrzyńca i Piotra Sarnackich w stopniu Niemierczow i Pauszów pozwem swym r. 1817 julia 10 d. do Sądu Kommissyi na interessa Radziwiłłowskie ustanowionego, po nieletnią Xiężniczkę Stefanię Radziwiłłówną i jej macieś wyńiesionym, odwołując się na dekreta w latach 1791 września 20 Trybunału Lubelskiego; 1798 grudnia 7 d. Sądu Gł. Gubernii Wołyńskiej; 1799 maja 10 i julia 17 dekreta zjazdowe na gruncie dóbr Maliny odbyte; dalej na dekret w r. 1801 maja 29 d. w Sądzie Gł. Gubernii Wołyńskiej; a nayszczególniey na dekret zjazdowy w r. 1811 maja 22 d. pod niestanność zesłego Xięcia Dominika Radziwiłła mimo sąd właściwy i dopełnioną amisyą na gruncie dóbr Janówki zapadły, dopomina się z massy: 1mo oddania sobie dziedzictwem czwartey części dóbr Pelży; 2do opłacenia summy za kalkulacją z tey czwartey części niestannym dekretem zjazdowym w ilości zł. 144 955 gr. 1 czyli rubli sr. 21,744 kop. 62 postanowioney i 3tio dalszey kalkulacyi z teyże części, przy expensach prawnych; z tego zaś rzeczy nastania, gdy massa nieletniey Xiężniczki Stefanii Radziwiłłówny niezaprzeczona ma prawo, ewikcyą do swych prawodawców Wincentego Hrabiego Krasickiego i wszystkich w dział, r. 1743 apryla 6 d. sporządzony, wchodzących sukcesorów, zastrzeżoną; przeto powołując wyż wymienionych JWW. Franciszka, Konstantego, Leona, i Antoniego Hrabów Krasickich, oraz ich jakichbądź imion współsukcessorów, z głów oryginalnie w dział fortuny r. 1743 apryla 6 d. nastąty, wchodzących: to jest: JWW. Józefa, Jana, Wincentego i Felixa Hrabów Krasickich, wówczas dzielących się sukcesorów, do Sądu Kommissyi na urządzenie interesów domu Xiążęcego Radziwiłłowskiego, ustanowionego, zanoszą prosby: zobowiązania pozwanych do ewinkowania bronięcia i zastąpienia massy nieletniey Xiężniczki Stefanii Radziwiłłówny od processu i pretensyi JO. Xiężny Anny Sapieżyny, i processu

tego skutków; a tak: uwolnienia massy nieletniey Xiężniczki od stosowanych do niej w odstąpieniu czwartey części dóbr Pelży i placenia summy 21,744 rub. sr. kop. 62 pretensyi, sądzenia na pozwanych expensy prawnych i tego wszystkiego, co czasu sprawy dowiedzionym będzie, oparcia tego wszystkiego na wszelkich funduszach obciążowanych ruchomych i nieruchomych, gdziekolwiek okazać się mogących, i na summie w massie Radziwiłłowskiej dla WW. Krasickich przyznanej z zastrzeżeniem nieważności przelewów tey summy. Z wolnością poprawienia żaloby.

Roku 1822 mca kwietnia 9 dnia. Wóźny zeznaje, iż tego pozwu kopią z instancyi JWW. Michała Zaleskiego b. Podkomorzego Ptu Rosieńskiego massy funduszów i interesów JO. Xiężniczki Jmci Stefanii Radziwiłłówny jeneralnego Prokuratora po JWW. Konstantego, Leona i Antoniego, tudzież sukcesorów Franciszka, Alexandrę markę, Władystawa, Rajala, Teodora, Henryka, Leopolda synów, Frenię, Marcylę i Faustynę córki Hrabów Krasickich, oraz ich jakichbądź imion współsukcessorów, po niegdyś Józefie, Janie, Wincentym i Felixie Hrabach Krasickich; dla wiadomości o miejscu mieszkania podług Ar. 37 Naywyższy organizacyi do drzwi Sądowych przybitem. i rozprawę przed Sądem Kommissyi na interesa Radziwiłłowskie od Rządu ustanowionym, przy zawołaniu aktionatu JOX qż i Anny matki, Leona syna Sapieżów zapowiedziałem. Michał Staszkievicz Wóźny Powiatu Wileńskiego.

Roku 1822 apryla 21 dnia przed aktami Kommissyi dla urządzenia interesów Radziwiłł. ustanowionay, obecnie stawiając Wóźny wyżey wyrażony relacyą tego pozwu do drzwi Sądowych przybitego urzędownie zeznał. Swadcze Atowy Regent Kommissyi Radziwiłł. Józef Doboszyński.

Takowy pozew ze Redakcyi Kuryera Lit. może w Gazecie umieścić zapewniam Jan Petersen Członek Kommissyi Radziwiłł.

Pensya dla Panien.

3. My niżej podpisani mamy honor uwiadomić publiczność, iż zapozwoleniem Rządu edukacyjnego i łaskawem przychyleniem się Jasnie Wielemożney Grafini Zofii Potockiey, otwieramy pensyą Panien Szlachetnych w Niemirowie. na dniu 1 grudnia 1811.

Uczennice będą się uczyły ich Religii, Historii powszechney i naturalney; Jęzografii, Styl pisania Listów, języka Polskiego, Ruskiego, Francuskiego, Niemieckiego, Kolografii, Arytmetyki, Muzyki, Tanców, Rysunków i wszystkich robot przyjemnych i użytecznych, które są ich płci przyzwoite.

Co do warunków pod jakimi Uczennice będą przyjmowane, Rodzice mogą się dowiedzieć w samem instytucie, położonym blisko browaru na końcu miasta Niemirowa. Jan i Eleonora Hänselowie.

Doniesienia.

3 Dom po części murowany, w części drewniany na ulicy Tatarskiej pod N. 673 przez Gazetę Kur. Litewskiego od N. 30 do wybycia ogłoszony, został wyprzedany WW. Okrasmskim Sędziom, o czem tenże sam który w powyższych numerach awizował uwiadomienie podpisuje.

Jan Szwembergier.